

Latvijas Zinātnes padome

Zigfrīda Annas Meierovica bulvāris 14, Rīga, LV - 1050, tālr. 67228421, fakss 67228421, e-pasts lzp@lzp.gov.lv, www.lzp.gov.lv

I E K Š Ē J I E N O T E I K U M I

Rīgā

Datums skatāms laika zīmogā

Nr. 1-27/11

Ētikas kodekss

Izdots saskaņā ar
Valsts pārvaldes iekārtas likuma
72.panta pirmās daļas 2.punktu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Latvijas Zinātnes padomes ētikas kodekss (turpmāk - Ētikas kodekss) ir Latvijas Zinātnes padomes (turpmāk – padome) ierēdņu un darbinieku (turpmāk - darbinieki) profesionālās ētikas pamatprincipu, uzvedības normu un vērtību kopums, kas jāievēro, īstenojot zinātnes un tehnoloģiju attīstības politiku valstī un veicot citas normatīvajos aktos noteiktās funkcijas.

2. Ētikas kodeksa mērķis ir:

- 2.1. veicināt padomes darbinieku darba pienākumu likumīgu, godprātīgu un kvalitatīvu veikšanu;
- 2.2. pilnveidot padomes darba kultūru, lai nodrošinātu sekmīgu padomes funkciju un uzdevumu izpildi un vairotu sabiedrības uzticību padomei un valsts pārvaldei kopumā;
- 2.3. visām sabiedrības grupām nodrošinātu vienlīdzīgas iespējas un taisnīgāku veidu, kā vērsties padomē vai nu personiski, vai arī ar starpnieku palīdzību un risināt savus jautājumus;
- 2.4. nodrošināt informācijas pieejamību par padomes lēmumu pieņemšanu, kas ir tapuši sevišķu personu vai grupu interesēs.

3. Ētikas kodeksa uzdevums ir noteikt darbinieku ētikas principus un ētiskas uzvedības standartus. Tas ietver darbinieku vērtības, principus, ar tiem saistītās tiesības, pienākumus, atbildību un uzvedības normas.

4. Ētikas kodekss nav visaptverošs vērtību, ētikas principu un uzvedības normu apraksts. Savā personiskajā un profesionālajā rīcībā darbiniekiem jāvadās arī pēc vispārpieņemtajām vērtībām, ētikas principiem un uzvedības normām.

5. Lai veicinātu Ētikas kodeksa ieviešanu un ievērošanu, padomē ir izveidota un darbojas Ētikas komisija, kas palīdz izvērtēt darbinieku rīcību atbilstoši Ētikas kodeksā noteiktajiem un vispārpieņemtajiem uzvedības priekšrakstiem un vajadzības gadījumā ieteikt iespējamās radušās situācijas risinājumus.

6. Ētikas kodekss ir saistošs visiem padomes darbiniekiem neatkarīgi no ieņemamā amata.

II. Ētiskas rīcības pamatprincipi

7. Neatkarība un neitralitāte:

7.1. darbinieks ir neatkarīgs un neitrāls. Lēmumos un rīcībā ievēro normatīvos aktus un Ētikas kodeksa pamatprincipus;

7.2. neitralitātes kā ētiskas pozīcijas ievērošana ir priekšnosacījums padomes kopējā tēla veidošanai sabiedrībā;

7.3. darbinieks savā profesionālajā darbībā, tai skaitā lēmumu pieņemšanā, neietekmējas no piederības partijām, politiskajām vai profesionālām kustībām vai organizācijām, kā arī no personiskās un ģimenes locekļu finansiālās un cita veida ieinteresētības;

7.4. darbinieks kalpo sabiedrības labklājībai ar cieņu, rūpību, pieklājību un atbildības sajūtu, apzinoties, ka sabiedrības intereses ir augstākas par atsevišķas personas interesēm.

8. Objektivitāte un precizitāte:

8.1. jautājumu izskatīšanu darbinieks veic pēc būtības, objektīvi un ņemot vērā precīzi pārbaudītu informāciju;

8.2. precizitāte ir cieņas un uzmanības izpausme pret sevi, kolēģiem, klientiem un sabiedrību kopumā;

8.3. jautājumu izskatīšanā tiek izslēgta jebkura veida demagoģisku apgalvojumu lietošana, kā arī jautājumu konstruktīvu izskatīšanu traucējoša uzvedība.

9. Atklātība un lojalitāte:

9.1. darbinieks ir profesionāli atklāts pret kolēģiem un sabiedrību kopumā, vienlaikus ievērojot normatīvajos aktos noteiktās konfidencialitātes prasības un tiesības uz privāto dzīvi;

9.2. darbinieks savos publiskajos izteikumos ir lojāls pret padomi, tā darbības mērķiem, koleģiālām attiecībām un korporatīvās kultūras prasībām, skaidri formulējot, vai viņš pauž savu personisko vai padomes viedokli, it īpaši iekšējo konfliktsituāciju gadījumos, kas neattiecas uz sabiedrības interesēm kopumā un ir atrisināmi darba kārtībā.

10. Taisnīgums un godīgums:

10.1. taisnīguma principa ievērošana ir priekšnosacījums pakalpojumu sniedzēju, kā arī to lietotāju interešu līdzsvarošanai ar sabiedrības interesēm kopumā;

10.2. taisnīgums ir savstarpējo attiecību norma katram darbiniekam neatkarīgi no ieņemamā amata;

10.3. objektīvā vērtējumā noteicošā ir darbinieka rīcība un tās sekas, nevis viņa personība un nodomi;

10.4. darbinieks godprātīgi pilda savus amata pienākumus un neizmanto dienesta vai amata stāvokļa priekšrocības personīgā labuma iegūšanai sev, ģimenes locekļiem vai organizācijai, ar ko viņš saistīts.

11. Vienlīdzība un proporcionalitāte:

11.1. darbinieks, pildot savus tiešos amata vai darba pienākumus, izturas vienlīdzīgi pret visiem pakalpojumu lietotājiem, neizrādot nevienam īpašu labvēlību un nepieļaujot nekādas privilēģijas un izņēmumus, kas nav paredzēti normatīvajos aktos;

11.2. proporcionalitāte pienākumu un atbildības sadalē nodrošina padomes darbības efektivitāti;

11.3. proporcionalitātes ievērošanā noteicošais ir sadalošais taisnīgums: atbilstoši katra veikumam - gan pozitīvais, gan negatīvais novērtējums.

III. Ētiska uzvedība

12. Darbiniekam ir jābūt pieklājīgam un korektam attiecībā ar kolēģiem, padomes apmeklētājiem, sadarbības partneriem un sabiedrību kopumā. Darbinieks nedrīkst pieļaut savu kolēģu goda vai cieņas aizskaršanu, augstprātīgu izturēšanos un autoritāru vadības stilu attiecībā ar kolēģiem. Darbinieks ņem vērā un profesionāli izvērtē arī savu kolēģu izteiktos viedokļus.

13. Darbinieks sadarbojas ar kolēģiem, sniedzot un saņemot nepieciešamo palīdzību profesionālo pienākumu izpildē. Darbinieks ļaunprātīgi neizmanto kolēģu uzticēšanos.

14. Darbiniekam jābūt atvērtam un laipnam attiecībā ar padomes apmeklētājiem, sadarbības partneriem un sabiedrību. Atbildot uz korespondenci, telefona zvaniem un e-pastu, darbiniekam jācenšas būt izpalīdzīgam. Ja darbinieks nevar savu darba pienākumu ietvaros atbildēt uz uzdotajiem jautājumiem, viņš norāda citu darbinieku vai institūciju, kas ir kompetenta attiecīgā jautājuma risināšanā.

15. Darbiniekiem ir aizliegts pieņemt savām vai ģimenes locekļu vajadzībām vai arī organizācijai, ar ko viņš ir saistīts, jebkādas dāvanas, viesmīlības piedāvājumus, transporta, izmitināšanas, ēdināšanas pakalpojumus, dzērienu apmaksu vai jebkāda cita veida materiālos labumus, kas pielīdzināmi dāvanai. Darbiniekam ir tiesības pieņemt dāvanas tikai likumā "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" noteiktajos gadījumos un apmēros.

16. Darbiniekam ir pienākums atstāt sevī no amata pienākumu pildīšanas vai lēmuma pieņemšanas procesa situācijās, kad pieņemtais vai gatavotais lēmums var ietekmēt vai var radīt aizdomas, ka tas ietekmē amatpersonas vai tās ģimenes locekļu personiskās vai mantiskās intereses, kā arī organizācijas, ar kuru valsts amatpersona ir saistīta, vai tās sponsoru mantiskās intereses.

17. Piedaloties normatīvo aktu projektu izstrādes procesā, darbiniekam ir aizliegts:

17.1. neievērojot vienlīdzības principu, kādai fiziskai personai nodrošināt īpašas priekšrocības, ja vien to īpaši neparedz tiesību akts vai līgums, salīdzinot ar citām ieinteresētajām pusēm, tai skaitā vienu no fiziskām personām īpaši informējot par viņu interesējošo jautājumu loku, nodrošinot piekļuvi lēmuma pieņēmējiem vai citus labumus;

17.2. izmantot savu dienesta stāvokli un personiskos kontaktus, lai kādai fiziskai personai nodrošinātu piekļuvi augstākstāvošām amatpersonām, kas ir atbildīgas par attiecīgās fiziskās personas interesēs esošo lēmumu pieņemšanu;

17.3. maldināt fiziskas personas, radot iespaidu, ka valsts amatpersona var nodrošināt viņam piekļuvi valdības locekļiem vai augstākstāvošām amatpersonām vai arī ietekmēt viņu pieņemto lēmumu;

17.4. lūgt fiziskām personām vai organizācijām, kuras algo attiecīgās fiziskās personas, materiāli atbalstīt padomi, rīkotos pasākumos vai organizāciju, ar kuru nodarbinātais ir saistīts;

17.5. par atlīdzību vai bez tās pārstāvēt individu, komersantu vai organizāciju intereses valsts vai pašvaldību institūcijā.

18. Darbinieks atturas no papildus darbiem un amatu savienošanas, ja tas varētu radīt aizdomas par potenciāliem, šķietamiem vai reāliem interešu konfliktiem, kas varētu traucēt padomes uzdevumu veikšanu un funkciju īstenošanu. Darbinieks neiesaistās komercdarbībā, kas var izraisīt interešu konfliktu.

19. Darbinieks lieto padomes īpašumu ekonomiski un racionāli un neļauj to savtīgi izmantot citām personām. Darbinieks ierobežoti lieto interneta resursus, tālruna un citus sakarus, kā arī jebkurus citus padomes rīcībā esošos materiālos resursus ar darba pienākumu izpildi nesaistītām vajadzībām.

IV. Tiesības un pienākumi

20. Darbinieka tiesības:

- 20.1. pieņemt patstāvīgus lēmumus vai piedalīties lēmumu pieņemšanā atbilstoši profesionālajai un amata kompetencei;
- 20.2. brīvi izteikt un argumentēti aizstāvēt savu viedokli atbilstoši profesionālajai un amata kompetencei;
- 20.3. izrādīt pašiniciatīvu kādas rīcības vai darbības uzlabošanai;
- 20.4. saņemt adekvātu paveiktā darba novērtējumu un cieņas apliecinājumu;
- 20.5. uz privātās dzīves neaizskaramību;
- 20.6. risināt ar darbu saistītos jautājumus savstarpējās cieņas, atklātības, sapratnes un koleģialitātes gaisotnē.

21. Darbinieka pienākumi:

- 21.1. ievērot vispārpieņemtās uzvedības normas darba laikā un ārpus tā;
- 21.2. ievērot profesionālo etiķeti un darba kultūru;
- 21.3. nodrošināt, ka visām fiziskām personām, kuras ir ieinteresētas konkrētā jautājuma izlemšanā, ir dotas vienlīdzīgas iespējas tikties ar lēmuma pieņēmējiem un sagatavotājiem un saņemt nepieciešamo informāciju;
- 21.4. izvērtēt ikvienu ielūgumu vai viesmīlības piedāvājumu, ņemot vērā to, kāds labums no šādu ielūgumu pieņemšanas ir padomei kopumā un vai tas nav saistīts ar ieinteresētību panākt kādu labvēlību piedāvātājam;
- 21.5. neizmantojot savtīgos nolūkus koleģiālās, padotā un vadītāja attiecības, kolēģu nekompetenci, kļūdas vai pieredzes trūkumu;
- 21.6. godīgi atzīt neētisku rīcību un labot savas kļūdas;
- 21.7. darīt visu iespējamo savas kompetences ietvaros, lai nepieļautu citu darbinieku nelikumīgu rīcību padomē.

22. Padomes vadītāja, struktūrvienību vadītāju pienākumi:

- 22.1. informēt padotes par padomes turpmāko rīcību un attīstības perspektīvām, kā arī sniegt darbiniekiem darbam nepieciešamo un citu aktuālo informāciju;
- 22.2. veicināt darbinieku profesionālo un personības izaugsmi;
- 22.3. atbalstīt darbinieku radošo pieeju un iniciatīvu;
- 22.4. darbinieka kļūdaino rīcību pārrunāt ar darbinieku individuāli.

V. Noslēguma jautājumi

23. Par Ētikas kodeksa ievērošanu atbildīgs ir katrs darbinieks.

24. Katrs darbinieks tiek iepazīstināts ar Ētikas kodeksu.

25. Ētikas kodekss tiek ievietots padomes mājaslapā.

26. Sūdzības un iesniegumus par darbinieku neētisku rīcību izskata padomes Ētikas komisija (turpmāk – Ētikas komisija).

27. Ētikas komisija izstrādā tās nolikumu, kas nosaka iesniegumu un sūdzību izskatīšanas

kārtību.

28. Ja kāds padomes darbinieks neievēro Ētikas kodeksa normas, jebkurš darbinieks var vērsties pie padomes vadības ar iesniegumu vai sūdzību par šī darbinieka rīcību. Ja radušos situāciju nevar atrisināt, savstarpēji vienojoties, to izskata Ētikas komisija, kas sniedz padomes direktoram ieteikumus par pārkāpuma novēršanas pasākumiem.

29. Ja padomes darbinieka rīcība ir pretrunā ar Ētikas kodeksā noteiktajām uzvedības normām un ir konstatētas disciplinārpārkāpuma pazīmes, pret attiecīgo darbinieku tiek ierosināta disciplinārlieta normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Šie noteikumi uzskatāmi par saskaņotiem ar Izglītības un zinātnes ministriju no 2020.gada 23.oktobra.

Direktore

G.Rēvalde

Zvingule 26811465
ligita.zvingule@lzp.gov.lv